

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів

«ДОПУЩЕНИЙ ДО ЗАХИСТУ»

завідувач кафедрою

професор, д.е.н. Рогов Г.К.

(науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б. завкафедрою)

 «18» червня 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

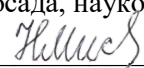
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: **«КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ**
ПІДПРИЄМСТВА»

Виконав: студентка групи 4441

 Пастушенко В.Є.
(підпис)

Керівник роботи:

доцент кафедри фінансів, к.е.н.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)
 Приходько Н.В.
(підпис)

м. Миколаїв – 2025 р.

АНОТАЦІЯ

В кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні основи комплексного аналізу фінансового стану підприємства. Здійснений комплексний аналіз фінансового стану ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» за 2023-2024 рр. Надані шляхи підвищення фінансового стану ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв».

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, показники ліквідності, показники платоспроможності, показники фінансової стійкості, показники прибутковості.

ANNOTATION

The qualification work reveals the theoretical foundations for comprehensive analysis of the financial condition of the enterprise. An comprehensive analysis of the financial condition of PJSC «Lactalis – Mykolaiv» for 2023-2024 is carried out. Ways to improve the financial condition of PJSC «Lactalis – Mykolaiv» are provided.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Сутність, мета та завдання комплексного аналізу фінансового стану підприємства.....	5
1.2. Нормативно-законодавча та інформаційна база комплексного аналізу фінансового стану підприємства	11
1.3. Методи оцінки та характеристика показників комплексного аналізу фінансового стану підприємства	14
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «ЛАКТАЛІС-МИКОЛАЇВ»)	27
2.1. Загальна характеристика підприємства та оцінка його майнового стану	27
2.2. Оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості	34
2.3. Аналіз ділової активності та прибутковості	41
2.4. Розрахунок інтегрального показника комплексного аналізу фінансового стану підприємства	47
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ШЛЯХІВ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРАТ «ЛАКТАЛІС-МИКОЛАЇВ».....	52
3.1. Основні ризики фінансового стану ПРАТ «Лакталіс-Миколаїв» та ефективні шляхи їх подолання.....	52
3.2. Впровадження та удосконалення системи моніторингу як стратегічний напрямок покращення фінансового стану підприємства.....	64
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	74
ДОДАТКИ	81

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження теоретичних і практичних питань комплексного аналізу фінансового стану підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Комплексний аналіз фінансового стану підприємства – це всебічне дослідження його фінансової діяльності, яке ґрунтується на системі ключових показників. Такий аналіз дозволяє оцінити, наскільки підприємство є платоспроможним, ліквідним, фінансово стійким та прибутковим у своїй господарській діяльності.

2. Законодавче підґрунтя для такого аналізу визначається Законом України «Про бухгалтерський облік», Національними стандартами бухгалтерського обліку та іншими офіційними нормативними документами.

3. Головним джерелом інформації для проведення комплексного фінансового аналізу є фінансова звітність підприємства: Звіт про фінансовий стан (Баланс), Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про зміни в капіталі та інші документи.

4. Методи комплексного фінансового аналізу – це інструменти, за допомогою яких оцінюється фінансовий стан підприємства. До них належать : горизонтальний та вертикальний аналіз, факторний, порівняльний, коефіцієнтний та інтегральний методи.

5. Комплексне дослідження фінансового стану ПрАТ «Лакталіс - Миколаїв» за 2023-2024 рр. дало змогу сформулювати такі висновки:

5.1. За 2023 рік загальна сума активів підприємства зросла на 249802 тис. грн. (на 51,27%), а за 2024 рік на 33566 тис. грн. (на 4,55%), що свідчить про уповільнення темпів зростання. Попри це, динаміка залишається позитивною.

5.2. Збільшення активів відбулося за рахунок зростання оборотних активів, тоді як обсяг необоротних активів скорочується. Це вказує на

підвищення оборотності активів і більш ефективне використання ресурсів підприємства.

5.3. Зростання оборотних активів за 2023 рік відбулося переважно через суттєве збільшення дебіторської заборгованості на 217110 тис. грн. (97,86%). Такий різкий приріст може свідчити про недостатню платіжну дисципліну з боку клієнтів. Проте за 2024 рік темпи зростання цього показника сповільнилися до 11,91%. На кінець 2024 року дебіторська заборгованість становила понад 60% від загальної вартості активів.

5.4. Частка грошових коштів у структурі активів на кінець 2022 року становила 1,35%, але протягом наступних двох років вона стрімко знизилася до 0,08% (на кінець 2023 року) та 0,23% (на кінець 2024 року). Такий низький рівень грошових коштів може негативно вплинути на здатність підприємства своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання та підтримувати стабільну операційну діяльність.

5.5. Упродовж 2023 – 2024 рр. спостерігалось поступове зменшення частки власного капіталу в загальній структурі пасивів із 80,47% на кінець 2022 року до 68,29% на кінець 2024 року. Це говорить про зниження фінансової стійкості підприємства й підвищення фінансового ризику. Однак власний капітал залишається домінуючим над позиковим.

5.6. Водночас зросла частка поточних зобов'язань – з 19,53% до 31,7%, що вказує на посилення фінансової залежності підприємства від короткострокових джерел фінансування. Відсутність довгострокових зобов'язань може свідчити про небажання або нездатність підприємства залучати довгострокове фінансування.

5.7. Аналіз показників майнового стану підприємства впродовж 2023 - 2024 рр. показує зростання рівня зносу основних засобів: 0,76 (на кінець 2022 року), 0,77 (на кінець 2023 року) та 0,8 (на кінець 2024 року). Такий показник свідчить про критичний рівень зношеності основних засобів та нагальну потребу в їх модернізації чи заміні.

5.8. Баланс підприємства не можна вважати абсолютно ліквідним. Нестача грошових коштів у найбільш ліквідній групі активів свідчить про ризик виникнення короткострокових проблем з платоспроможністю підприємства. Це підтверджує негативна динаміка показника загальної платоспроможності з 1,5085 на кінець 2022 року до 1,164 на кінець 2024 року.

5.9. Дуже низький рівень коефіцієнту абсолютної ліквідності: 0,069 (на кінець 2022 року), 0,003 (на кінець 2023 року) та 0,007 (на кінець 2024 року). Тобто підприємство недостатньо має коштів для негайного погашення своїх зобов'язань.

5.10. Коефіцієнт швидкої ліквідності більший за 1, що вказує на здатність підприємства своєчасно погашати короткострокові зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів. Однак його поступове зниження на 16,6% протягом двох років сигналізує про зниження ліквідності та платоспроможності у короткостроковій перспективі.

5.11. Зменшення коефіцієнту автономії з 0,805 на кінець 2022 року до 0,683 на кінець 2024 року свідчить про те, що підприємство поступово втрачає фінансову незалежність.

5.12. Водночас показник маневреності власного капіталу демонструє позитивну динаміку з 0,558 на кінець 2022 року до 0,708 на кінець 2024 року. Це означає, що підприємство має високу фінансову гнучкість.

5.13. Розрахунок тривимірного показника фінансової стійкості показав, що фінансовий стан підприємства є абсолютно стійким.

5.14. В цілому підприємство має тенденцію до зростання доходів, хоча темпи цього зростання поступово уповільнюються. У 2023 році собівартість реалізованої продукції зросла на 55,42% у порівнянні з 2022 роком, але цей ріст було компенсовано значним приростом доходу на 84,52%. Проте у 2024 році ситуація змінилася: собівартість збільшилася на 34,78%, тоді як дохід лише на 19,38%. Такий дисбаланс спричинив скорочення валового прибутку та зниження рентабельності підприємства.

5.15. Варто відзначити, що 2023 рік став найуспішнішим для компанії. У цей період підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 148 337 тис. грн.. Натомість у 2024 році ситуація погіршилася: через значне збільшення витрат та собівартості продукції в порівнянні з незначним ростом доходів діяльність підприємства знову стала збитковою.

5.16. Падіння інтегрального показника фінансового стану з 1,904 (на кінець 2022 року) до 1,342 (на кінець 2024 року) ще раз підтверджує погіршення фінансової стійкості та зниження платоспроможності.

5.17. Інтегральна оцінка фінансового стану дозволила віднести підприємство до першого класу за рівнем фінансового стану позичальника.

7. В третьому розділі роботи запропоновані заходи покращення фінансового стану ПрАТ «Лакталіс -Миколаїв»:

- впровадити стратегію поступового оновлення виробничих потужностей та залучення довгострокових інвестицій;
- посилити контроль над дебіторською заборгованістю;
- оптимізувати витратну частину;
- покращити управління собівартістю продукції;
- економити та ефективно використовувати ресурси;
- збільшувати обсяги реалізації за рахунок оптимізації асортименту продукції, диверсифікації продукції, проведення ефективної маркетингової та збутової політики, розширення територіального охоплення;
- впровадження та удосконалення системи моніторингу .

8. Було проведено прогнозування фінансової звітності ПрАТ «Лакталіс -Миколаїв» на 2025 рік. Отримані результати свідчать, що за умови виконання запланованих заходів підприємство зможе суттєво підвищити свою рентабельність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затвердж. Наказом міністерства фінансів України №121/5312 від 8.02.2001р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text> (дата звернення: 11.03.2025).
2. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: затвердж. Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та від 27 червня 1997 року № 81. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/reg2092?an=1&ed=1997_06_27 (дата звернення: 16.03.2025).
3. Лесюк А. С. Методика комплексної оцінки фінансового стану сільськогосподарських підприємств. *Економічна наука*. 2020. №8. С. 83-88. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2020/17.pdf (дата звернення: 21.03.2025).
4. Проскуріна Н. М., Гнідкова А.В. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. №43. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1761/1697> (дата звернення: 23.03.2025).
5. Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. №2. С. 7-13. URL: <https://heraldes.khmnpu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1117/1136> (дата звернення: 11.04.2025).
6. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Полтава: Астрія. 2020. 434 с. URL:

<https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4ab737a8-da36-4b5c-b885-c4d35de2376e/content> (дата звернення: 03.04.2025).

7. Дикань В.Л., Токмакова І. В., Овчиннікова В. О. Економічна діагностика: підручник. Харків: УкрДУЗТ. 2022. 284 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8612/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf> (дата звернення: 10.03.2025).

8. Циганова О. С., Мурашко І.С. Фінансовий аналіз як основа обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2024. №62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4000/3926> (дата звернення: 17.04.2025).

9. Лук'янова В. В., Лабунець О.О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. *Приазовський економічний вісник*. 2018. №2(07). С. 66-69. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/2_07_uk/14.pdf (дата звернення: 26.03.2025).

10. Юдіна С. В., Захаров Д.О., Кіщенко С.С. Підходи логіки до діагностики фінансового стану підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. №35. С. 83-88. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/35_2021ua/18.pdf (дата звернення: 11.04.2025).

11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 30.03.2025).

12. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 №2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 21.03.2025).

13. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: затвердж. Наказом Агентства з питань

запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23 лютого 1998 року № 22. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/REG2654?an=2> (дата звернення: 19.03.2025).

14. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T161414> (дата звернення: 09.04.2025).

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013. URL: <https://document.vobu.ua/doc/3404> (дата звернення: 12.04.2025).

16. Старинець О. Г. Методи фінансового аналізу діяльності підприємств у системі антикризового управління. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. №17. С. 87-91. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/17_2_2018ua/21.pdf (дата звернення: 14.04.2025).

17. Kobzev, I., Melnykov, O. F., & Melnykov, O. O. Analysis of methods for assessing the financial state of the enterprise suitable for forecasting at the formal level in conditions of unstable economic development. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. №2(5). С.80–94. URL: <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20230205.06> (дата звернення: 01.05.2025).

18. Гарбузюк К. Г., Ткаченко С. О. 2021 Фінансовий аналіз у системі оцінки фінансового стану суб'єкту. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*. 2021. С. 196-198. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/04578056-1d03-4098-9092-ee5bc5702bc7/content> (дата звернення: 19.03.2025).

19. Мельник Т. Ю., Свірко С. В. Теоретико-методичні основи оцінювання майнового стану підприємства. *Економіка, управління та*

адміністрування. 2021. №1(95). С.8–16. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2021-1\(95\)-8-16](https://doi.org/10.26642/ema-2021-1(95)-8-16) (дата звернення: 10.03.2025).

20. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. №3. С.173-180. URL: https://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_3/35.pdf (дата звернення: 25.04.2025).

21. Шуміло О. С., Курочка А. С. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Бізнесінформ*. 2023. №4. С.105-111. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-4_0-pages-105_111.pdf (дата звернення: 06.04.2025).

22. Томчук О.Ф. Аналіз платіжної спроможності підприємства та відображення її в обліку: Сутність, класифікація, оцінка. *Економіка та суспільство*. 2023. №51. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-16> (дата звернення: 10.04.2025).

23. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с. URL: <http://dcmaup.com.ua/assets/files/finansii-pidpriemstv-2018.pdf> (дата звернення: 09.04.2025).

24. Приймак С. В., Волкова О. А. Діагностика фінансової стійкості підприємств в умовах посилення конкуренції. *Економіка та суспільство*. 2021. №30. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/662/636> (дата звернення: 12.04.2025).

25. Ліснічук О.А., Нестерчук Т.А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Економіка та суспільство*. 2018. №18. С. 454-462. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/63.pdf (дата звернення: 11.04.2025).

26. Гайбура Ю. А. Методичні підходи щодо оцінки і прогнозування прибутковості підприємства. *Економічні науки*. 2023. №1(38). С. 118-124.

URL:

https://journals.pdu.khmelnytskyi.ua/index.php/podilian_bulletin/article/view/152/128 (дата звернення: 19.04.2025).

27. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021 №11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf (дата звернення: 12.04.2025).

28. Абубекерова А.З., Петренко Д.Т. Методичні підходи до оцінювання ефективності управління прибутковості підприємства. *Науковий журнал "Праці ЗІЕІТ"*. 2023. № 1(6). С.45-48. URL: <https://www.zieit.edu.ua/wp-content/uploads/Printed/trudy2023.pdf> (дата звернення: 17.04.2025).

29. Ясіновська І. Ф., Іщенко В. А. Ділова активність підприємства та шляхи її підвищення. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*. Харків, 2019. С.206-209. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/67.pdf> (дата звернення: 18. 04.2025).

30. Чемчикаленко Р. А., Майборода О.В., Ланевський М.Є. Особливості комплексної оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. №13. С.1263-1267. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/210.pdf (дата звернення: 18. 04.2025).

31. Оболонцева Л.В., Писаренко І.В., Влащенко Н.М. Стратегічна діагностика потенціалу організації: навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім. Бекетова О.М. 2023. 157с. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/63755/1/2023%20%D0%BF%D0%B5%D1%87.%2016%D0%9D%20%D1%80%D0%B5%D0%B4%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%20%D1%81%D0%BE%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD1.pdf> (дата звернення: 18. 04.2025).

32. Аналітична платформа Clarity Project. ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв». URL: https://clarity-project.info/edr/23624594/finances?current_year=2023 (дата звернення: 13.04.2025).

33. Корнилюк Роман. Тисяча найбільших українських компаній за доходами у 2023 році. *Дослідження аналітичної платформи YouControl*. URL: https://youcontrol.com.ua/data-research/tysiacha-naybilshykh-ukrayinskykh-kompaniy-za-dokhodamy-u-2023-rotsi/?utm_source=eSputnik-promo&utm_medium=email&utm_campaign=digest_16.09&utm_content=298291255&utm_term=dajdzhest (дата звернення: 18.03.2025).

34. Левкович О.В., Воробйова А.О. Аналітичні основи ліквідності та платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/78.pdf (дата звернення: 03.05.2025).

35. Грінченко Р.В, Єсупов Ю.А., Ткаченко Є.О. Місце рентабельності в системі критеріїв економічної ефективності діяльності підприємства. *Світ наукових досліджень*. 2024. №35. URL: <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/5894/> (дата звернення: 26.04.2025).

36. Масюк Ю.В., Качур В.С. Економічна сутність ділової активності підприємств та підходи до її оцінки. *Ефективна економіка*. 2019. №10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/45.pdf (дата звернення: 11.04.2025).

37. Дончак Л.Г. Ціхановська О.М. Ділова активність підприємства та шляхи її зміцнення. *Економіка і суспільство*. 2017. № 10. С.250-255. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/44.pdf (дата звернення: 26.04.2025).

38. Чумак В.Д., Гвіздзжинська І.Ю. Прогнозування можливого банкрутства підприємств на основі дискримінантного аналізу. *Економіка та суспільство*. 2021. №29. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/560/536>

(дата

звернення: 28.04.2025).

39. Порядок проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самоокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара: затвердж. Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження № 616 від 14.07.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16#Text> (дата звернення: 26.04.2025).

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, показники ліквідності, показники платоспроможності, показники фінансової стійкості, показники прибутковості.

Keywords: financial condition of the enterprise, liquidity indicators, solvency indicators, financial stability indicators, profitability indicators.